

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу
КАРПЕНКА ЄВГЕНА ОЛЕКСАНДРОВИЧА

на тему:

«ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У
СФЕРІ ЗАХИСТУ ЕКОНОМІКИ:
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ»,

подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань
28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю
281 – «Публічне управління та адміністрування».

Актуальність обраної теми та її зв'язок з науковими програмами.

Для сучасного стану економіки України як самостійної незалежної держави, утвердження її як суб'єкта світового співтовариства особливо актуальним є проблеми забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку, формування механізму протидії внутрішнім та зовнішнім загрозам, підвищення рівня життя населення, розвитку системи міжнародної економічної взаємозалежності. Зміна внутрішніх і зовнішніх чинників розвитку національної економіки актуалізує дослідження питання забезпечення економічної безпеки держави.

Тобто, в сучасних умовах важливим завданням можна вважати формування та втілення у практику ефективної та дієвої системи забезпечення економічної безпеки як важливої складової комплексного підходу до створення захисту. Проблемність економічної безпеки в умовах подальшої глобалізації набуває статусу найвищого пріоритету в державній політиці, а отже тема дисертаційного дослідження Євгена Олександровича є актуальною і важливою.

Актуальність дослідження також підтверджується тим фактом, що виконання дисертаційної роботи здійснювалося при проведенні наукових досліджень в межах науково-дослідної теми кафедри публічного управління та адміністрування Вінницького державного університету імені Михайла Коцюбинського «Теоретико-методологічні та практичні аспекти публічного управління суспільними процесами в Україні» (номер державної реєстрації

0122U000282), у рамках якої автором запропоновано механізми забезпечення захисту економіки центральними органами виконавчої влади і правоохоронними органами в умовах євроінтеграції.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій.

Вивчення дисертації та публікацій дисертанта дає підстави для висновку, що наукові положення, пропозиції, висновки і рекомендації є обґрунтованими та достовірними, що забезпечується застосуванням широкого спектру як загальнонаукових, так і різноманітних спеціальних методів наукового пізнання, які були використані на емпіричному і теоретичному рівнях дослідження, котрі було застосовано на різних етапах дослідження, зокрема: методи індукції та дедукції, метод абстрагування, а також узагальнення і теоретизації, аналізу і синтезу – при теоретичному узагальненні стану наукової розробки проблеми, постановці мети і завдань та осмисленні особливостей понятійно-категоріального апарату (підрозділ 1.1. та 1.2.). При дослідженні генези системи державного управління у сфері захисту економіки було використано методи історичної реконструкції та аналітичної інтерпретації, що надало можливість виокремити періоди розвитку досліджуваного феномену на різних етапах державотворення та у складі інших держав. Аналіз теоретико-методологічних засад (підрозділ 1.3.) здійснювався шляхом застосування діалектичного і формально-логічного методів, що надало можливість здійснити класифікацію методів та їх оптимальний підбір для інструментального застосування. При дослідженні особливостей функціонування системи державного управління у сфері захисту економіки (підрозділ 2.1.) використовувався системно-структурний метод, водночас з ним при дослідженні адаптивного потенціалу інституційного механізму функціонування системи державного управління сфері захисту економіки в умовах євроінтеграції (підрозділ 2.2.) було застосовано метод сходження від абстрактного до конкретного. Крізь призму формально-догматичного методу

здійснено аналіз правового механізму функціонування системи державного управління у сфері захисту економіки (підрозділ 2.3.), що надало можливість дослідити положення галузевого законодавства та виокремити їх проблемні аспекти. Важливе значення мало застосування порівняльно-правового методу, котрий надав можливість охарактеризувати зарубіжний досвід організаційно-правового механізму трансформації системи державного управління у сфері захисту економіки (підрозділ 3.1.). Центральне місце серед сукупності зазначених методів відведено програмно-цільовому і формально-цільовому методу, який надав можливість сформулювати науково обґрунтовані пропозиції удосконалення організаційно-правового механізму трансформації системи державного управління у сфері захисту економіки, а також визначити та охарактеризувати напрями трансформації нормативно-правового забезпечення підвищення ефективності системи державного управління у досліджуваній сфері (підрозділи 3.2 і 3.3.).

На підставі детального ознайомлення зі змістом дисертації можна стверджувати, що структура роботи логічна і дозволяє у значній мірі досягти поставленої мети та вирішити відповідні задачі. Варто відзначити високий рівень достовірності отриманих результатів, що підтверджується використанням у процесі дослідження широкого переліку літературних джерел з досліджуваної проблематики, законодавчих актів та нормативних документів з питань регулювання економічної безпеки в Україні.

У результаті проведеного дослідження сформульовано низку положень та висновків і пропозицій, виявлених здобувачем, найбільш значущі з яких: *вперше:*

- визначено, що винятково комплексна інтеграція українських інституцій у сфері економічної безпеки у загальноєвропейську систему захисту економіки створить загалом дієві гарантії її ефективного захисту в умовах широкомасштабної російської агресії та повоєнного періоду відновлення економіки;

- напрацьовано пропозиції щодо трансформації системи державного управління у сфері захисту економіки України шляхом перегляду положень Стратегії економічної безпеки України на період до 2025 року, у якій центральне місце відведено врахуванню двох організаційно-управлінських чинників: широкомасштабне російське воєнне вторгнення та динамічна інтенсифікація євроінтеграційних процесів України;

- науково обґрунтовано і запропоновано головні структурні компоненти стратегічних напрямів, зокрема напрями вдосконалення положень актів національного законодавства з урахуванням ефективних законодавчих моделей захисту економіки зарубіжних країн, зокрема Великобританії, досвід якої визнано найбільш перспективним для української системи державного управління;

- представлено концептуальні основи векторів синхронізації стратегічних напрямів формування та реалізації Стратегії економічної безпеки на період до 2025 року із функціональними механізмами центральних органів виконавчої влади і правоохоронних органів України;

- встановлено, що підвищення ефективності функціонування центральних органів виконавчої влади у сфері захисту економіки в умовах євроінтеграційної політики є взаємозалежним від системного вдосконалення інституційного законодавства з акцентуацією на особливостях воєнного стану в Україні;

удосконалено:

- теоретичне розуміння понять і категорій крізь призму методології публічного управління та адміністрування, зокрема таких як: «економічна безпека як складова національної безпеки», «економічна загроза», «національні економічні інтереси», «економічний суверенітет»;

- методологічне забезпечення системи державного управління у сфері захисту економіки, зокрема у частині поєднання чотирьох системоутворюючих категорій: забезпечення економічної безпеки як

складової національної безпеки, подолання економічних загроз, збереження національних економічних інтересів і захист економічного суверенітету;

- механізми інтеграції положень зарубіжного законодавства у сфері державного управління захистом економіки, де головне місце відведено критеріям адаптивності та вираженням у кореспонденції законодавчо-інституційних елементів, що призначено для підвищення ефективності функціонування організаційно-правового механізму трансформації системи державного управління в означеній сфері з урахуванням необхідності інтенсифікації євроінтеграційних процесів;

Загалом аналіз дисертаційної роботи, опублікованих праць дозволяє стверджувати про достатній ступінь обґрунтованості та наукову достовірність отриманих результатів. Висновки за розділами та за темою дослідження в цілому відповідають поставленим завданням, що дозволяє зробити висновок про їх обґрунтованість та глибоке опрацювання теми.

Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що викладені в дисертаційному дослідженні узагальнені положення, висновки і рекомендації можуть бути використаними у:

- науково-дослідницькій роботі – для здійснення подальших досліджень загальних проблем державного управління, особливостей організації та правового забезпечення публічного управління у сфері захисту економіки, для вивчення закономірностей, функціональних складових, форм і методів публічно-адміністративного впливу на досліджувану галузь, а також для проведення наступних науково-комунікативних заходів з цієї проблематики (довідка Науково-дослідної лабораторії економіко-правових проблем публічного управління факультету права, публічного управління та адміністрування Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, Додаток А);

- правотворчості – з метою вдосконалення нормативного забезпечення діяльності управління, що встановлює порядок здійснення повноважень органами публічного управління захистом економіки України в умовах

2. Було б добре, як би автор у своїй роботі розкрив поняття організаційно-правового механізму у сфері захисту економіки.

3. Також хотілось би, щоб автор для наочності і більш легкого сприйняття великого об'єму матеріалу, підтвердив свою думку ілюстративним, табличним матеріалом чи рисунками.

Загалом, дисертаційна робота Карпенка Євгена Олександровича на тему: «Трансформація системи державного управління у сфері захисту економіки: організаційно-правовий механізм» має достатньо високий теоретичний, методичний та практичний рівень, послідовне та логічне представлення матеріалу, необхідну повноту розкриття виконаних розробок. Дослідження є особистою авторською роботою, цілісною і завершеною згідно з поставленою метою та визначеними задачами. В опублікованих працях з достатньою повнотою відображено зміст і основні результати дослідження.

На підставі викладеного можна зробити висновок, що дисертаційна робота відповідає вимогам Порядку присудження наукового ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження наукового ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44, а її автор, Карпенко Євген Олександрович, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний рецензент, кандидат
наук з державного управління,
старший викладач кафедри
публічного управління та
адміністрування Вінницького
державного педагогічного
університету імені М.
Коцюбинського

Марина Назаренко

